

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉP LAPJA

122. SZÁM

Churchill lemondott

A munkáspártnak a koalícióból való kilépése buktatta meg a Churchill-kabinete

Átmeneti angol kormány alakul, amely a júliusi parlamenti választásokig vezeti az ügyeket

LONDON, május 23. (Rador) Londoni politikai körökben úgy tudják, hogy tekintettel a konzervatív-mun-

káspárti koalíció felbontására, a brit kormány két-három napon belül lemond. Churchill valószínűleg a jövő

hét elején új kormányt fog összeállítani a konzervatív pártra támaszkodva majd kiírják a választásokat.

A BRIT NEMZETI EGYSÉG TÁVOZÓ KORMÁNYA

Fenti, szerdán délelőtt kapott hírünket rövidesen újabb jelentés követte. Eszerint a Churchill-kormány lemondása hamarabb bekövetkezett, mint ahogy várták. Hivatalosan közölték, hogy Winston Churchill miniszterelnök szerdán délben 12 órakor megjelent György király előtt és benyújtotta kormánya lemondását. A lemondás okául azt jelölte meg, hogy a Munkáspárt nem hajlandó tovább is fenntartani a koalíciót.

Tíz esztendő után először fognak ismét választásokat tartani Angliában.

Kiegészítő londoni jelentések szerint Churchill átmeneti kormányt szervez, amely a júliusi választásokig helyén marad.

Az angol lapok déli kiadásai pártállásuk szerint kommentálják a Churchill-kormány lemondását. De majdnem valamennyi lap. élükön a Times-szal leszögezi, hogy Anglia politikájának egyik oszlopa a Szovjetunióval való szoros együttműködés kell legyen.

Winston Churchill, aki most benyújtotta lemondását, egyike a legjelentékenyebb konzervatív államférfiaknak. Az ő személyében testesült meg öt esztendőn át az angol polgári demokrácia ellenállása a fasiszmus hódító hadjárataival szemben. Churchill már az első világháborúban jelentékeny szerepet játszott. 1900-ban lett konzervatív képviselő, alig huszonhat éves korában. 1905-ben már gyarmatügyi államtitkár, 1908-ban pedig kereskedelmi miniszter. 1912-ben belügyminiszter, majd a tengerészet első lordja. A világháború elején a Dardanelia-tervezet, a keleti front kialakításához nem kap elegendő segítséget, s nem tudja megvalósítani szándékát. Lemond és ezredesi rangban a frontra megy. 1917-ben visszahívták s fontos tisztségeket bízta rá. 1924-ben ismét képviselővé választották, majd Baldwin kormányában pénzügyminiszter lett. 1930 óta élesen németellenes magatartást foglalt el s a kormányt németellenes fellépésre szólította fel. 1939 után Chamberlain a határozottabb politikára akarta rábírni. A háború kitörésekor a tengerészet első lordja lesz, majd a legnehezebb pillanatokban, amikor Németország egymásután aratta a nagy győzelmeit, 1940 május 11-én ő került az angol kormány élére. Bemutatkozásakor kijelentette, hogy összefogva a brit birodalom minden erejét, folytatni fogja a harcot egészen a hitleri Németország teljes vereségéig. Ekkor ez majdnem lehetetlennek látszott, hiszen Hitler hadigépezete ellenállhatatlanul tört előre. Churchill azonban igen kiváló politikai érzékekkel maga mellé tudta állítani az ellelőket s 1940 augusztus 3-án kiegészítette kormányát munkáspárti és liberális miniszterekkel. Ezzel megteremtette a brit nemzeti egység háborús kormányát. Miniszterelnökhelyettes Atlee őrnagy, a Munkáspárt vezére lett, belügyminiszter pedig Morrison, a Munkáspárt egy másik vezetője. Idővel bevonta kormányába a legkiválóbb baloldali politikát és a Szovjetunióval való szoros szövetséget. Követelő sir Stafford Crippset és Bevin-t, a másik ismert munkásvezetőt. Ezekkel a lépésekkel Winston Churchill a háború tartamára maga mellé tudta állítani az angol dolgozó osztályokat.

BEVIN: A Munkás Párt a kollektív biztonság elvének alapján áll

BLACKPOOL, május 23. (Rádió) Az angol koalíciós kormány szerdán feloszlott, miután Churchill benyújtotta lemondását a királynak. Ez azt jelenti, hogy a mostani parlamentet is három héten belül fel kell oszlatni. Az általános választásokat július 5-én vagy 11-én tartják meg.

Churchill miniszterelnök átmeneti kormányába a kivált munkáspártiak helyébe pártonkívülieket von be.

A munkás Párt blackpooli kongresszusán Bevin munkaügyi miniszter nagyjelentőségű beszédet mondott a párt külpolitikai irányvonaláról.

Megjegyezte, az elmúlt világhá-

boru után következett békének az volt a tragédiája, hogy a Szovjetuniót kizárták a békekonferenciáról. Másfelől az ugynevezett békekorszakában az Egyesült Államok a racionalizált közgazdasági megoldások útjára lépett, ugyanakkor a Szovjetunióban szocializálták a gazdasági életet. Anglia — mondotta — a két rendszer között haladt és ezért legfőbb célunk az egység megteremtése az Egyesült Államok és a Szovjetunió között.

— A Munkás Párt — jeleztette ki Bevin — a kollektív biztonság elvének alapján áll. A párt legfőbb cél-

kitűzése, hogy ez a biztonság valóságossá váljék.

— Ami Kelet Európát illeti — folytatta a miniszter — sokan azt hiszik, hogy a kelet-európai kisállamokat Anglia védőbástyákként akarja felhasználni a Szovjetunió ellen. Mások azt hiszik, hogy ugyanezeket a kisállamokat a Szovjetunió akarná felhasználni Anglia ellen. Ennek a kölcsönös féltelenségnek a bizalmatlanság az oka.

A munkásság kötelessége, hogy eloszlassa ezt a bizalmatlanságot és új alapot teremtsen a kölcsönös megértésre.

Flensburgban letartóztatták a Dönitz-kormány tagjait

LONDON, május 23. (Rádió) Flensburgban a szövetséges Ellenőrző Tanács rendeletére letartóztatták a Dönitz kormány tagjait, valamint a volt német főparancs-

nokság valamennyi magasrangú tisztjét. Összesen háromszáz tisztet és számos polgári egyént nyilváníttak hadifogollyá.

hozni, hogy meneküljön északra délre vagy nyugatra s az ott lévő hadseregeknél folytassa a harcot. Hitler a gyorsirói feljegyzések szerint ezt válaszolta:

— Nincs visszavonulás. Elvesztetem bizalmamat a hadseregben. Már az SS alakulatokban sem bízom.

Talán még tovább is folyt volna a megbeszélés, de a szovjet ágyúk pokoli tüzei zúdítottak az épületre.

Keitel erőszakkal akarta elcipelni Hitlert, de az megmakacsolta magát. Göbbels ekkor azt javasolta, hogy vonják ki teljesen a nyugati arcvonalról a csapatokat s vessék be a keleti fronton. Hitler ez ellen is tiltakozott:

— Nem, nem — mondotta — ez kapitulációt jelentene és én ebbe nem megyek bele.

A gyorsirók vallomása ezzel véget ért. Még csak annyit tettek hozzá, hogy Hitler nem esett el, hanem Guensche SS rohamcsapatparancsnok, a kancellári palotát védő csapatok parancsnoka gyilkolta meg, egy közmertlen sötét figura, akinek az volt a megbízatása, hogy meggyőződjék afelől, valóban meghalt-e már Hitler.

Egy SS-vezér gyilkolta meg Hitlerét

LONDON, május 23. (Rádió) A Reuter-ügynökség egyik riportere valóságos nyomózáradékot folytatott Berlinben és Berchtesgadenben. Kihallgatta Hitler bizalmas munkatársait, hogy rekonstruálja az emberiség egyik legnagyobb ellenségének, Hitler Adolfnak utolsó óráit.

Orkesholt, a riportert, a legérdekesebb anyagot Hitler gyorsiróitól kapta. Ezek egyhanguan azt állították, hogy az utolsó napokon Hitler letört és reménytelen volt. Állandóan idegizgató orvosságokat szedett.

A kancellária pincéjében, április 22-én éjszaka a következő szavakban tört ki:

— Elvesztettem a bizalmamat a Wehrmachtban és a Luftwaffeban. Itt maradok Berlinben a végsőkig. Annyi tábornokot végeztettem ki, mert visszavonultak. Én nem vonul-

hatok vissza. Ha elhagyom Berlint, akkor Berlin elesett.

Tanácsadói, Keitel, Jodl, Göbbels és Bormann igyekeztek lebeszélni erről a tervéről. Arra akarták rávenni, hogy repüljön az ország déli részébe és ott szervezze meg az ellenállást. Hitler azonban nem hallgatott a szavakra. Ezelősen hajlogatta, hogy Berlinben marad.

Az utolsó tanácskozása tábornokai-val négy órán át tartott. A szoba egyik sarkából a másikba sétált, azaz inkább, vonszolta magát. Háta teljesen meggörnyedt, az arca feldúlt volt. A keze úgy reszketett mint a nyárfalevél. Időnként elakarta a szeméit.

Ezen a tanácskozáson is egyre azt hajtogatta, hogy Berlinben marad s a kancellária épülete előtt akar elesni. Keitel igyekezett érveket fel-

Winston Churchill, aki most benyújtotta lemondását, egyike a legjelentékenyebb konzervatív államférfiaknak. Az ő személyében testesült meg öt esztendőn át az angol polgári demokrácia ellenállása a fasiszmus hódító hadjárataival szemben. Churchill már az első világháborúban jelentékeny szerepet játszott. 1900-ban lett konzervatív képviselő, alig huszonhat éves korában. 1905-ben már gyarmatügyi államtitkár, 1908-ban pedig kereskedelmi miniszter. 1912-ben belügyminiszter, majd a tengerészet első lordja. A világháború elején a Dardanelia-tervezet, a keleti front kialakításához nem kap elegendő segítséget, s nem tudja megvalósítani szándékát. Lemond és ezredesi rangban a frontra megy. 1917-ben visszahívták s fontos tisztségeket bízta rá. 1924-ben ismét képviselővé választották, majd Baldwin kormányában pénzügyminiszter lett. 1930 óta élesen németellenes magatartást foglalt el s a kormányt németellenes fellépésre szólította fel. 1939 után Chamberlain a határozottabb politikára akarta rábírni. A háború kitörésekor a tengerészet első lordja lesz, majd a legnehezebb pillanatokban, amikor Németország egymásután aratta a nagy győzelmeit, 1940 május 11-én ő került az angol kormány élére. Bemutatkozásakor kijelentette, hogy összefogva a brit birodalom minden erejét, folytatni fogja a harcot egészen a hitleri Németország teljes vereségéig. Ekkor ez majdnem lehetetlennek látszott, hiszen Hitler hadigépezete ellenállhatatlanul tört előre. Churchill azonban igen kiváló politikai érzékekkel maga mellé tudta állítani az ellelőket s 1940 augusztus 3-án kiegészítette kormányát munkáspárti és liberális miniszterekkel. Ezzel megteremtette a brit nemzeti egység háborús kormányát. Miniszterelnökhelyettes Atlee őrnagy, a Munkáspárt vezére lett, belügyminiszter pedig Morrison, a Munkáspárt egy másik vezetője. Idővel bevonta kormányába a legkiválóbb baloldali politikát és a Szovjetunióval való szoros szövetséget. Követelő sir Stafford Crippset és Bevin-t, a másik ismert munkásvezetőt. Ezekkel a lépésekkel Winston Churchill a háború tartamára maga mellé tudta állítani az angol dolgozó osztályokat.

Churchill egyik jelentékeny lépése volt a Szovjetunióhoz való közeledés, majd az Atlanti Egyezmény, mely még szorosabbra vonta Anglia és az Északamerikai Egyesült Államok kapcsolatát.

A háború ideje alatt széles látókörű, kitartó és eszűgédű nem ismerő államférfinak bizonyult.

A VILÁGPOLITIKA UTOLSÓ 24 ÓRÁJA

Hodges tábornok az I. amerikai hadsereggel Japán ellen vonul

LONDON, május 23. (Rádió) Az I. amerikai hadsereg, amely Hodges tábornok vezérlete alatt elsőnek indította meg a rohamot a nyugati-westwall-erődítmények ellen, teljes létszámával bekapcsolódik a Japán

elleni háborúba. Az amerikai csapatok kihajózása az atlantitengeri kikötőkből egyidőben kezdődött meg. Quebeci jelentés szerint Kanada 66 csat-hajójával vesz részt a Japán ellen indítandó végső rohamban.

Tizenkét német buvárhajó megtagadta a megadásra szóló parancsot

LONDON, május 23. (Rádió) Ed-digi megállapítások szerint 12 német tengeralattjáró megtagadta a megadásra szóló parancsot és a kitűzött határidőig nem jelentkezett a szövetségesek kezén levő kikötőkben. Ezek az U-bootok mind a nagy óceánjáró csoportokhoz tartoznak. Üldözésük megkezdődött.

jelentkezett a 776-os jelzésű német buvárhajó, amelyet azonnal a londoni Themze-kikötőbe irányítottak. A buvárnaszád 50 napot töltött a tengeren s ez idő alatt egyetlen szövetséges hajót sem süllyesztett el.

Az U-776-ot közszemlére tették ki és annak belsejét a londoni közönség is megtekintheti.

Angol-amerikai részről Montgomeryt nevezték ki a németországi szövetséges ellenőrző tanács elnökévé

LONDON, május 23. (Rádió) A szövetségesek legfelsőbb hadvezetősége Németországban befejezte működését. Ezt a katonai irányítást az angol-amerikai részről megszállt Németor-

szágban a szövetséges ellenőrző tanács váltja fel, amelynek elnökévé Montgomery tábornokot, a 21. brit hadseregéppont parancsnokát nevezték ki.

Churchill aggályát fejezi ki a Munkás Párt elhatározása miatt

LONDON, május 23. (Rádió) Churchill miniszterelnök értesülve a Munkás Párt elhatározásáról, amely szerint az Attlee miniszterelnökhelyettes vezetése alatt álló párt felmondja a szövetséget a konzervatívokkal, külön levelet írt magához Attleehoz is, miután a koalíciós kormány fenntartására vonatkozó és a Munkás Párt kongresszusához intézett javaslatát

Blackpoolban visszautasították. Churchill aggályát fejezi ki a levélben a blackpooli kongresszus elhatározása miatt, arra hivatkozván, hogy a koalíció megbontása a még mindig kritikus időkben gyengítené a közgazdálkodás eredményességét. Svájci tudósítások szerint az angol belpolitikai helyzet még tisztázatlan s igen valószínű, hogy július 1-én sor

kerül az általános új választásokra. A parlament feloszlításának időszaka azonban a vártnál rövidebb idő alatt bekövetkezhetik.

Palesztina arab lakossága 24 órás sztrájkjal tüntetett a sziriai és libanoni kormány függetlenségi nyilatkozata mellett

LONDON, május 23. (Rádió) Mint ismeretes, újabb és újabb francia csapatok partraszállítása miatt Szíriában és Libanonban feszültté vált a belpolitikai helyzet. A két kormány függetlenségi nyilatkozatot adott ki, mely hangoztatja, hogy a francia csapatok jelenléte valójában politikai nyomást jelent azokra a mandátumos területekre, melyeket a sanfranciskói értekezlet szellemében a függetlenség útjára kell vezetni. A függetlenségi nyilatkozatot felolvasták a sziriai és a libanoni parlamentben, amelynek óriási többsége teljes bizalmat szavazott a két kormány állásfoglalása mellett.

Ugancsak londoni jelentés szerint Palesztina arab lakossága 24 órás tüntető sztrájkot rendezett, kifejezésre juttatván rokonszenvét a sziriai és libanoni függetlenségi nyilatkozat iránt.

Fokozódik a szociális elégedetlenség Franciaországban

LONDON, május 23. (Rádió) Franciaországban a ruha- és élelmiszerhiány miatt fokozódott a szociális elégedetlenség. A lerongyolódott és sokat nélkülöző lakosság elkeseredését növeli az a körülmény, hogy áruzsora-hullám lépett fel, amely elé a közigazgatás nem tud eléggé gátat vetni. A munkásság 25 százalékos béremelést követel.

ban foglaltak ellen vétének, vétsége követnek el és 3 hónaptól 4 évig elrendelhető elzárással, valamint 5000 lejtol 1.000.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel bünteltetnek.

Az üzérkedés vétsége

Üzérkedés vétségét követi el:

a) Aki áruért, gyártmányokért, áru- vagy munkaszolgáltatásokért hatósági határozattal, rendelettel, vagy árjegyzékkel kiszabott maximális árnál magasabb árat követel, felajánl, vagy elfogad. b) Aki az érvényben lévő törvények vagy azok alapján kiadott határozatokkal megengedett haszonnal magasabbat számít magának. c) Aki az áruknál és gyártmányoknál bármilyen eszközzel áremelkedést idéz elő.

Azok a fogyasztók, akik a fenti vétségek valamelyikét elkövettek, mentesülnek a büntetéstől, ha a vizsgálat megindítása előtt önként bejelentik a vétség elkövetését.

Szabálytalan árak feltüntetésének vétségét követi el az, aki az árukon vagy gyártmányokon olyan árat tüntet fel, vagy függeszt ki:

d) amelyik magasabb az illetékes hatóság által megállapított maximális árnál; e) amelyik az érvényben lévő törvények és azok alapján hozott határozatok által megengedettnél magasabb hasznot foglal magába; f) amelyik az érvényben lévő törvények és határozatok értelmében nincs jóváhagyva az illetékes hatóság által.

Az a-f pontokban feltüntetett üzérkedéssel és szabálytalan árak feltüntetésével elkövetett vétségek 1-12 évig terjedhető elzárással és 50.000 lejtől 5.000.000 lejig terjedhető bírsággal büntetnek.

A fenti vétségek esetében a kísérlet ugyanolyan büntetésben részesül, mint a vétség elkövetése.

Dózsa-ünnep Cegléden

BUDAPEST, május 23. A napokban nagy ünnepségek színhelye volt Cegléd. A magyarországi nemzeti parasztpárt nagy ünnepségek keretében emlékezett meg Dózsa György parasztforradalmáról a ceglédi Szabadság-téren, ahol a magyar parasztság forradalmának vezére több mint négyszáz év előtt híres beszédet elmondta.

A ceglédi Szabadság-téren nagy tömeg gyűlt össze, a környező községek parasztsága is tekintélyes számban résztvett a Dózsa-ünnepen. Kovács Imre, a nemzeti parasztpárt főtitkára volt az ünnepek első szónoka. A Dózsa-éle parasztlázadás történetét ismertette a hallgatósággal. Utána Erdei Ferenc belügyminiszter beszélt és a gyűlés közönségének tetszése mellett szólott a magyar parasztnak az ország életében vitt szerepéről és rámutatott arra, hogy a felszabadult földhöz jutott parasztra milyen terhelések várnak az újjászületett Magyarországon.

Veres Péter, a nemzeti parasztpárt elnöke a Vörös Hadsereg előtt hódolt, utána Darvas József a szellemi munkások, a népi írók és a parasztság kapcsolatairól beszélt. Végül a nagyszerű gyűlésen elszavalták Illyés Gyulának „Dózsa György beszéde a ceglédi piacon” című versét.

Anyagbeszerzőszövetkezetet létesítenek a fogászok

KOLOZSVAR, május 23. A Szakszervezeti Tanács titkári értekezletén az egészségügyi szakszervezet titkára bejelentette, hogy a szakszervezet kebelén belül a fogászati alcsoport fogyasztási, anyag- és műanyagbeszerző szövetkezetet létesít. A létesítendő szövetkezet szoros kapcsolatot fog tartani a bukaresti egészségügyi szövetséggel kebelében működő szövetkezettel, továbbá Románia összes városaival is, ahonnan cserekereskedelem útján szerzik be a szükséges fogászati anyagokat.

A fogászati szakmában ma az a helyzet, hogy alig lehet megfelelő minőségű anyagot kapni. Amit mégis sikerül felhajtani, azt a feketézők árusítják s megfizethetetlen árakat kérnek. Az általános gyógyszerbeszerzési nehézségek tehát indokoltá és szükségessé teszik a szövetkezet megalakítását.

Az áru- és árjegyzékbejelentések határideje május 31-én jár le

BUKAREST, május 23. A kereskedelemügyi minisztérium rendeleté értelmében a kereskedők részére előírt áru- és árjegyzék bejelentésére vonatkozó kötelezettség határideje május 31-én jár le. A rendelet ellen vétőket szigorú pénzbüntetéssel sújtják.

Fegyház vár az üzérekre!

A hirdatokban fel kell tüntetni az egyes árucikkek árait

KOLOZSVAR, május 23. Lapunk hasábjain nem egyszer emeltünk szó már a mérhetetlen drágaság, a lelki ismeretlen üzérkedés ellen, sajnos mindezekig eredménytelenül. Az áruval való üzérkedés napról-napra nagyobb mérete ölt s egyes árucikkek árát már csak csillagászati számokban lehet kifejezni. Holott nyilvánvaló, hogy gazdasági életünk egyensúlyának helyreállítása teljes-séggel lehetetlen ilyen körülmények között. Most a kormányzat sietett segítségére azoknak a demokratikus és becsületes szándéku erőknél, amelyek eddig is a legkeményebb harcot hirdették az árdragítás és az üzérkedés ellen.

A hivatalos lap 1945 május 3-számában — amint már jelentettük — rendeleti törvény jelent meg az üzérkedés és a gazdasági szabotázs megfékezésére. Az alábbiakban szükségesnek tartjuk ennek a lapunkban már ismertett rendeleti törvénynek fontosabb intézkedéseit közölni az érdekelt kereskedőkkel és termelőkkel, valamint a fogyasztóközönséggel is, amely a leghatásosabban segíthet és segítkeznie is kell az áruzsora letörésénél.

A rendeleti törvény előírásai

Ez a rendeleti törvény a következő szabályok betartására kötelezi az érdekelteket:

a) Kötelesek a helyiség, üzlet, vagy műhely bejárata felett a vállalat vagy ipar cégbejegyzés szerinti elnevezését jól láthatóan feltüntetni. b) Kötelesek az üzletben és kirakatban jól látható helyen kifüggeszteni az áruk és gyártmányok árait, valamint az üzlethelyiségen kívül elraktározott árucikkről készült kimutatást. c) Köte-

lesek jegyzéket készíteni minden 10.000 lejen auli élelmiszerek és gyártmányok eladása, vagy 30.000 lejen auli más gyártmányok eladása esetében: a fenti összegeket meghaladó értékű eladások esetében pedig kötelesek számlát kiállítani. d) A jegyzékekben és azok másolataiban eladás esetében kötelesek feltüntetni az eladott áru természetét, mennyiségét, egységárát és az áruért kifizetett teljes összeget, valamint az eladás keltét. e) Eladásoknál kötelesek feltüntetni a számlákon és azok másolatain a következőket: az eladó céget, személyazonossági okmányát és lakását vagy székhelyét és cégének bejegyzési számát, továbbá a vásárló cégét, annak lakását vagy székhelyét, az eladott áru szociális megnevezését, fajtát és mennyiségét, egységárát, az eladott áruért kifizetett teljes összeget, az eladás keltét, valamint a törvény vagy az áruforgalomról és ármegállapításról szóló határozatok által előírt összes megjegyzéseket. f) A jegyzékek és számlák másolatait, valamint az összes üzleti könyveket kötelesek a vállalat helyiségében tartani és azokat felszólításra bármikor felmutatni. g) Vizonteladásra, feldolgozásra, vagy átalakításra szánt áru vagy gyártmány vásárlása vagy behozatala esetében kötelesek számlát kiállítani. h) Nem adhatnak el hiányosan mért árut és gyártmányt és nem hozhatnak tudatosan forgalomba ilyen cikkeket. i) Az áruk és gyártmányok hamisítása vagy felcserélése tilos. l) Tudatosan nem adhatnak el hamisított vagy felcserélt árut. m) Nem adhatnak el a felkínált és a vevő által elfogadott árutól eltérő, más eredetű, gyártmányu vagy minőségű árut. Mindazok, akik az a-m pontok-

Rádiót veszünk legmagasabb áron Rádió- és villanyüzlet
Kötő-u. 2. (Savoy kávéház mellett)

Elcserélném 3 szoba komfortos modern kertés villalaksómat 2-3 szobás belvárosi modern lakással. — Értekezni Janovitz posztóüzlet, Dózsa György-utca 29.

Mindenemű kereskedelmi áruszállítást
Nagyvárad és Bukarest között vállal az **"EXPRESS"** szállítási vállalat.
Iroda: Horea-ut 34. Telep: Szent István-ut 33-35. Telefon: 474.

KUN MÁTYÁS FIA
Késes és látszerész
Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 1
Elvállal javításokat és köszörüléseket.

Uj Franciaország születik

Külpolitikai rovatvezetőnk írja: Egyes politikuskok és társadalmi osztályok görcsösen ragaszkodnak ahhoz a téveszméhez, hogy ott lehet folytatni a dolgokat, ahol azok 1939-ben vagy 1940-ben abbamaradtak. Holott ha a világeseményeket figyelemmel kísérik, megérthetik, hogy a világpolitikai és társadalmi viszonyok lényegesen megváltoztak.

Ennek egyik legvilágosabb példája Franciaország. Nagy tévedésbe esnek az, aki azt hinné, hogy a hitlerista hadsereg kiverése után a régi, 1940 előtti állapotok tértek vissza Franciaországba, azaz hogy most is azok a hatalmi tényezők irányítanak a köztársaságban, mint a második compiégnai fegyverszünet előtt. Nem a régi Franciaország támadt fel, hanem

uj Franciaország születik

— talán ezzel a mondattal lehetne a legvilágosabban jellemezni a francia helyzetet.

Ezt bizonyítják a nemrégiben lezajlott francia községi választások. Az eredmények ismereteseek.

A választások

a valóban demokratikus pártok, a baloldali pártok vezetésével harcoló ellenállási mozgalom döntő sikerét eredményezték. E választás valójában főpróbája az általános választásoknak s a francia nép kivánságainak és akaratának erőteljes kifejeződése. Az általános választásokon nyilvánvalóan még nagyobb sikert fog aratni a baloldal, hiszen akkor majd szavazni fog az a sokszázezer maquisard (szabadságharcos) is, akik ma Németországban tartózkodnak s a mintegy hárommilliónyi francia hadifogoly és munkás, akik még nem térhettek haza. Emlékeztetés, hogy a németek éppen a tanult francia szakmunkások százait és millióit hurcolták el hadigányaikba. E választásokról tehát hiányzott a szabadságharcos elemek és az öntudatos munkásság jelentékeny részének szavazata. Hogy ennek ellenére is milyen erővel léphettek fel az őszintén demokratikus mozgalmak, ez mutatja legjobban a francia viszonyok változását.

A Kommunista Párt nagy sikerének

magyarázata elsősorban abban rejlik, hogy 1918 óta mindig a francia nép érdekeit védelmezte s a német megszállás ideje alatt a Kommunista Párt emberei szervezték az ellenállási harcot.

A francia nép bizalmát szavazott az ellenállási mozgalomnak. A franciák bizalma új emberek felé fordult. A régi bedohosodott pártok — melyeket gyakran csak egy-egy gazdasági vagy politikai klikk érdeke tartott fenn — szétfoszlanak és semmivé válnak.

A nehézipart képviselő „Comité des Forges”, a mögötte álló hírhedt kétszáz családdal úgy látszik nem fog többé uralkodni Franciaország felett. Ez a kétszáz család a Francia Bank főrésztvényeseiből került ki. Ez a kétszáz főrésztvényes hat bankárból és hat nagyiparosból álló regenszintanácsot választott s ezek kormányozták a Banque de France-ot s ezzel Franciaország egész gazdasági életét. A bank s ezzel egész Franciaország pénzügyi politikája a kétszáz főrésztvényes érdekeitől függött. Mondanunk sem kell, hogy a kétszáz család kormányokat bukattatott és teremtett. Az állami költségvetést kényük-kedvük szerint alakították s a parlamentben az ő bizalmi embereik ültek. A „Comité des Forges” bizalmi embereivel, Caillauxval és Lavallal dolgozott. A német megszállás sem zavarta őket. Pompásan megtalálták kapcsolataikat a német nagytőkével s bizalmasuk, Laval, Franciaország leghatalmasabb emberévé vált. A „kétszázak” érdekeinek képviselői ott ültek a vichy-i kormányban s a né-

Megnyílt az ARLUS országos kongresszusa

Örök barátság és baráti együttműködés a Szovjetszövetség népeivel

BUKAREST, május 23. Vasárnap a parlament üléstermében megkezdődött az ARLUS, a Szovjetunió romániai egyesületének országos kongresszusa. A szovjet és román zászlókkal, valamint Sztalin marsall és Mihály király képével díszített hatalmas kupolacsarnokot zsufolásig megtöltötték az ország minden részéből ideérkezett kiküldöttek.

Az ünnepi megnyitó ülésen Mihály királyt az udvari marsall képviselte. Résztvettek az ülésen Groza Péter miniszterelnökkel az élen a kormány összes tagjai. A szovjet követség részéről Pavlov tanácsos a szövetséges ellenőrző bizottság politikai tanácsadója, Vinogradov altábornagy, az ellenőrző bizottság elnökének helyettese és Dangulov főtitkár jelentek meg.

A kongresszust Nicodim patriárka áldása nyitotta meg, majd Parhon professzor, az ARLUS elnöke mondott üdvözlő beszédet. Sztalin marsall és a Szovjetunió többi nagy vezetői nevének említésekor a kongresszus tagjai percekig tartó tapsal és éljenzéssel ünnepeleek. Parhon professzor ezután bejelentette, hogy a kongresszus elnökevé Pauker Annát jelölték ki. E bejelentésre elemi erővel tört fel a lelkesedés a csarnokban. Hosszantartó tapsal, szívből fakadó kiáltásokkal üdvözölték a haladó-zellemű szabad ágharcost.

Ezután Pompei professzor álta-

lános és lelkes helyeslés közepette felolvasta a díszelnökök névsorát, amely a következő: Sztalin marsall, I. Mihály király, Kalinin, Molotov, Visinszki, Zsukov marsall, Tito marsall, Malinowszki marsall és Kemanov.

A kongresszus haladószellel mű megnyilatkozásai

Parhon professzor, az ARLUS elnöke megnyitó beszédében történeti áttekintést adott a Szovjetunió népeinek belső szabadságharcáról, mely szétverte egy elnyomó rendszer láncait és a népi tömegek igazi képviselőinek a vezetésével megteremtette az igazi munkaállamot, az igazság és egyenlőség országát, amelyben faji és vallási küönbség nélkül testvéri közösségben élnek egy földrésznagyságu terület népei.

Parhon professzor ezután rámutatott a fasizmus visszatérítő rágalomhadjárata a Szovjetunió ellen. Kifejtette, hogy ezek az elsötétítő törekvések a diktatórikus rendszerek elnyomó kényurainak önző céljait szolgálták s végül is a világ legdemokratikusabb államának a megrohanására vezették. Hangoztatta a szónok, hogy Románia haladószellemű értelmiségi és fizikai dolgozói szembeszálltak az elsötétítő törekvésekkel és most, az igazság győzelme után az ARLUS keretében teljes mér-

tékben kiépítik a legbensőségesebb kapcsolatokat a Szovjetunió népeivel. Részletesen ismertette az ARLUS céljait, amely a kulturális kapcsolatok virágzó fejlesztésében dombordik ki, majd nagy lelkesedés közepette jelentette be, hogy a fővárosban 58 tagozat működik és az ország különböző részeiben máris 120 fiókiintzmény létesült.

Ezután Burducea lelkész, kultuszminiszter szólott, majd a hadsereg nevében Vasiliu-Răscanu tábornok üdvözölte a kongresszust. Hangsúlyozta a szovjet-román katonai barátságot, amely a közös ellenség ellen vívott harcban acélozódott meg.

A munkásegységfront továbbra is mozgósítva marad

Apostol Gheorghe az Országos Munkászövetség üdvözlését hozta. Hangoztatta, hogy Románia a szabadság védelmében és a társadalmi haladás szolgálatában elválaszthatatlan barátságban forrott eggyé a Szovjetunióval.

— A román dolgozók — mondta a többi között — le fognak törni minden olyan szándékot, amely a Szovjetunió szabad népeinek a megtámadására itt fel akarja burjánozni. Az Országos Munkászövetség továbbra is mozgósítva marad Groza Péter kormányja mellett és tovább harcol a fasizmus és legionarizmus teljes szétveréséig. A munkásegységfront teljes erejével támogatja az ARLUS célkitűzéseit és hatékonyan hozzá fog járulni a Szovjetunió népeivel való örök barátság és testvéri együttműködés megalapozásához.

Ezután Suteu földműves beszélt az Ekésfront nevében. Hangsúlyozta, hogy a földművesség szeméről leest a hályog, amit a fasizta propaganda rákényszerített. A földművesség ma tudja és tisztán látja, hogy a Szovjetunió parasztsága óriási termelő erőt jelent.

A haladó ifjuság üdvözlését Sadoveanu Mihail író, a szervezet díszelnöke tolmácsolta. Bejelentette, hogy a szovjet, jugoszláv, bolgár és albán antifasizta ifjussággal szoros szövetségben ez év júniusában a romániai Haladó Ifjuság képviselve lesz a nagy balkáni kongresszuson.

Ezután Bagdasar Florica dr. az antifasizta nők nevében szólott a kongresszushoz.

A délelőtti ülésen utolsónak Pompei professzor szólalt fel, aki az ARLUS egyetemi tagozatának az üdvözlését hozta. Hangoztatta, hogy az ARLUS közelebből létesítendő egyeteme megnyitja a megismerés útját a Szovjetunió felé. Ezen az egyetemen a növendékek betekintést nyernek abba a csodálatos tévékenységbe, melyet a Szovjetunió népei az alkotó élet minden munkaterületén végeznek. Az ARLUS egyeteme feltárja a szovjet tudományos és művészeti élet minden megvalósítását s óriási lépéssel viszi majd előre a két ország közötti kapcsolatok fejlődését.

Esté a Nemzeti Színházban a kongresszus tagjai résztvettek Szimonov Konstantin szovjetíró „Igy lesz” című darabjának bemutató előadásán.

A Hazatérők Otthona átköltözik a kitatarozott Szeretetházba

Grácból és Linzből kerülnek haza az elsodort székhelyek

KOLOZSVÁR, május 23. A Magyar Népi Szövetség vezetése alatt álló Hazatérők Otthona újabb jelentést adott ki működéséről. A jelentés szerint május 6-tól május 9-ig összesen 153 személy kapott szállást és ellátást az Otthonban. Nemzetiségi megoszlás szerint 122 magyar, 12 román, 5 zsidó, 3 francia, 2 szlovák és 2 szász. A legelőbben a loksányi táorból érkeztek, de sokan jöttek Ausztriából nevezetesen Grácból és Linzből is. Ezeket a szerencsétlen erdélyi magyarokat az utolsó pillanatig magával sodorta a háború s csak ma tudnak hazatérni e hagyott otthonaikba.

Mióta meleg az időjárás, az átutazók nem szivesen jönnek be az állomásra, hanem szivesebben várják meg kint a vonatjukat. A Hazatérők Otthona ezért a vonatokhoz is visz ki ételmezt, legelőbbször azonban csak kenyert tud adni.

Itt írjuk meg, hogy a hazatérők gondozása körül ezideig rendkívül visszás helyzetet teremtettek azok a reakciós elemek, amelyek a magyar népi egység megbontásával a Magyar Népi Szövetség segélymozgalmanak hátbatámadásával a „Vörös Kereszt” cégere alatt folytattak izozolatlan tevékenységet. A visszás helyzetnek a Népvédelmi Egyesület a Magyar Népi Szövetség erélyes fellépésére véget vett és ma már egységes a hazatérők megsegítése. A Szeretetházban, ahol felelős tényezők megállapítása szerint sokáig még víz-

hez sem jutottak a Hazatérők Otthonától elvont átutazók, megindultak a javítási munkálatok. Rendbehozták a fürdőket, megcsinálták az ablakokat és kinyeszték a termeket, amelyek most már a higiénia szabályainak eleget tétel, várják az átutazókat. A Hazatérők Otthonának átköltöztetése a Szeretetházba a hét végéig teljesen befejeződik.

Sajnos, a jelentésekből kiderül, hogy elfogyott a Hazatérők Otthonának a pénze. A Világosság ezután hívta fel olvasóit, hogy sürgősen járuljanak hozzá bármilyen csekély s zeggel is a világ minden tájáról hazatérő erdélyiek ellátásához, begyógyítani segítvén így a fasizta háborús politika okozta sebeket. A Magyar Népi Szövetséghez beérkezett utolsó adományokat a következőkben nyugtázzuk: Péter Rózsától 50, a Mariánum kereskedelmi II. osztályától 1000, Fülöp Agost dr.-tól 50, a Tanítóképzőtől 400, a Tudományegyetem rektori hivatalától 27, Székely Ferencztől 10. Boda Samutól 10 és Veér Katitól (Mákófalva) 200 pengő érkezett. A Hazatérők Otthona ezután nyugtázza Kolozs község 14 zsák és Bánffyhungyad város 5 zsák élelmiszeradományát.

E cikk zárásakor kapjuk az örvendetes hírt, hogy Válaszút község a t nap nap folyamán 6 és fél mázsa élelmiszerrel, nevezetesen liszttel, zöldségféllel, burgonyával, babbal és borsóval látta el a Hazatérők Otthonát.

metekkel való együttműködés mellett kardoskodtak.

A francia nép feltámadt

ezek ellen a németekkel szövetséges sötét hatalmas-ágok ellen. A „Comité des Forges” emberei eltűnnek a politikai szinterről s a francia nép igazi érdekeit képviselő demokratikus csoportok veszik át az irányítást.

A legnyilvánvalóbb politikai erők a Nemzeti Ellenállási Tanács köré csoportosulnak. Ennek szervezésében és irányításában a Szocialista Párttal egységfrontban harcoló Kommunista Párt vette ki a főszerepet. Legutóbbi közös nyilatkozatuk is leszögezte,

hogy elfogadják a Nemzeti Ellenállási Tanács munkatervét.

E Nemzeti Ellenállási Tanácsot a két munkáspárton, a Kommunista és a Szocialista Párton kívül a Szakszervezetek Általános Munkászövetsége, Joliot-Curie, Mauriac, Louis Marin és Langevin vezetése alatt álló Francia Nemzeti Front, a „Libération”, „Franc-Tireur”, „Combat” elnevezésű szabadságharcos politikai csoportokból álló Nemzeti Felszabadító Mozgalom és a Bidault külügyminiszter és Plevin pénzügyminiszter vezetése alatt álló Köztársasági Népi Mozgalom alkotja.

A jövő útja természetesen a poli-

litikai csoportoknak mind szorosabb együttműködése és közös harca felé vezet. Az ellenállási mozgalom csoportjai előbb-utóbb be fogják látni, hogy egyedül a Kommunista Párt javaslata a helyes, mely választási egységet öhajt a többi demokratikus pártokkal.

A francia dolgozó tömegek akaratát az általános választások fogják majd nyilvánítani s ez bizonyára kedvező lesz a demokratikus fejlődés számára. Ne feledjük el, Franciaország több mint egy évszázadon át a szabadság zászlóvivője volt. Hiszünk, hogy ez a szellem fogja vezérelni az új Franciaországot is.

HIREK

Nyelvtan

Az emigrációból hazatért baloldali író játékos tollának régi mésző szatirájával fordul szembe a gazdasági élet hiánáival. A verset egy budapesti napilapból vetjük át.

Te tursz, kapálsz,
En táncolok,
Te dolgozol,
En láncolok.
Az életet
Te tágitod,
En szükitem,
Mert drágítok.

Ez most a munka-fagozás
S a magyar igeragozás.

Gábor Andor

*

A Józsa Béla Athenaeum és az Athenaeum Nicolae Balcescu képzőművészeti szakosztályainak vezetősége közli az érdeklődőkkel, hogy a munkásság soraiból feltörő tehetségek kiművelésére létesített szabad rajz- és festőiskoláját június 1-én megnyitja a sétateri korcsolyapavillon emeletén lévő műtermekben (Rákóczi-kert 2). Beiratkozások május 25-től minden nap délután 5-7 óra között a Józsa Béla Athenaeum és az Athenaeum Balcescu titkárságánál (Jókai-u. 2).

Czikó Lőrincet nevezte ki a kormány öt nyugati megye rendőrfelügyelőjévé. Bukarestből jelentik: Teohari Georgescu, a Groza-kormány belügyminisztere Czikó Lőrincet öt vármegye — Bihar, Arad, Szatmár, Szilágy- és Máramaros megyék — rendőrfelügyelőjévé nevezte ki, Nagyvárad központtal. Czikó Lőrinc ismert harcosa a demokráciának, a román-magyar nép testvériségének.

A lejbeváltás hiánai ellen erélyes raziákkal harcol a nagyváradai rendőrség. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai rendőrség végigrazizálta az üzletet, éttermeket, cukrászdákat, mozikat és tapasztalta, hogy a pengőről a lejre való átmenet kapcsán drágulás következett be. Például egy cukrászsütemény, amely, addig három pengőbe került — tehát darabonként 81 lejt kellett volna érte felszámítani — általában 30 lejt számoltak érte. Ezenkívül a többi cikkeknél is előfordult ez az eltolódás. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetekről s ahogyan látta, hogy komoly árdrágítás történt, azt az ügyet további eljárás végett az ügyészséghez tette át. Ellenőrizték a vendéglátó ipart is. Itt is voltak nagy áreltolódások. Ezek az ügyek még kivizsgálás alatt vannak. A jövőben a rendőrség minden szakmában ellenőrizni fogja az árakat, mivel minden irányból hangzanak a panaszok a drágaság, illetve a drágulás miatt.

(*) KULFÖLDI, új, nyári divatrajzok érkeztek az „Atlas” papírkereskedésbe. Szabadság-tér 22. 7670

Letartóztatták „méltóságos” Szabó Jánost, a nagyváradai munkásság arulóját. Nagyváradról jelentik: Igen „előkelő” vendégre érkeztek a napokban Nagyváradnak Szabó János főrendiházi tagot a rendőrség politikai osztálya letartóztatta a budapesti rendőrség segítségével. A nagyváradai politikai osztály vezetői értesültek Szabó János budapesti tartózkodási helyéről és diplomáciai eljárás segédletével felutaztak a magyar fővárosba, ahol őrizetbe vették a „méltóságos” kőművesmestert, aki a munkásság elárulásával került a magas tisztségbe. Szabó János nagyváradai működését a dolgozó rétegek osztatlan megvetése kísérte. Ő volt a fasiszta Nemzeti Munkaköz, ont elnöke, amelynek elsőrendű feladatai közé tartozott, hogy megbékéltesse a munkásságot a fasiszta elnyomással, sőt kiszolgálójává tegye őket. Szabó János szervezte Nagyváradban és országosan is a Nemzeti munkáscsoportokat. Szabó Jánost rövidesen bíróság elé állítják.

Magyar földműves testvérünk példamutatása. Temesvárról jelentik: Szabó András mosoncai testvérünk 32 hold földet munkált meg egymaga, annak ellenére, hogy a rekvirálások során 6 lovat, 12 disznaját, 6 tehenét, kocsijait, szerszámaikat elvitették. Mikor a nagy munka ideje elérkezett, már csak egyetlen lova volt. Azonban még ebben a kétségbeesett helyzetben is tudott segíteni magán. Hogyan csinálta, mint csinálta, az ő titka, de megmunkált teljesen 30 holdat, sőt két hold kertet is létesített zöldséggel, dinnyével. Ime, ha a lehetetlennel látszó is sikerül, néha nagyon akarjuk, erre tanít bennünket a derék Szabó András példája.

(*) **Orvosi hír.** Dr. Lőrincz Lóránd idegklinikai tanársegéd rendelését megnyitotta Mikó-utca 8 alatt. Rendel 2-4-ig. Quarz, rövidhullám. 7577

A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete értesíti tagjait, hogy május 24-én, csütörtök délután 5 órakor összbizalmi értekezletet tart. 25-én, pénteken délután 4 órakor Jordáky Lajos tart előadást ugyancsak a szakszervezetben. Kérjük a tagok pontos, teljes számban való megjelenését.

Negyvennyolc megyében 5.140.000 hektár a tavaszi vetéseredmény. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint az ország 48 vármegyében május 21-ig 5 millió 140 ezer hektár területet vetettek be. A tavaszi vetési munkálatokat Dambóvita, Dolj, Romanat és Valcea vármegyék után Bacau, Museel, Práhova és Tecuci megyék is százszázalékosan elvégezték, a minisztérium részéről előirt mezőgazdasági tevének megfelelően.

(*) **Füredresszek és shortok** legmodernebb kivitelben és féhérnemű részletről. Bolyai-utca 4. 7736

Az építőipari munkások szervezeteinek kőműves szakosztálya május 25-én, pénteken délután 5 órakor a Patak-utcai otthonban gyűlést tart. A tagok megjelenése kötelező. Egyben a tagdíjhátralékot rendezéséig is kéri a vezetőség, arra való tekintettel, hogy június 1-től az I. osztályú járulékot 300 lei, a II. osztályú járulékot 200 lei, a III. osztályú járulékot 100 leiben állapították meg. Június 1 után visszamenőleg is ezek a járulékok fizetendőek.

Munkás-szívek Brassóban, Kolozsvárt...

A brassói Népi Egység adja hírül egy egyszerű vasmunkás, Cmel János nemes példáját, akit az Antonescu-uralom, antifasiszta magatartása miatt, megfosztott volt a kenyertől, s aki 1944 augusztus 23-ika után a jogfosztást törvénytől eltérően, megítélte tetemes részét, mintegy 150.000 lejt, emberbaráti cölökre ajánlotta.

Ez a vasmunkás nem fölöséből adott — állapítja meg a Népi Egység —, egy vasmunkásnak soha sincs fölöslege. A vasmunkásnak, általában a munkásnak, a dolgozó embernek, egyszerűen szíve van: munkásszíve!

S nem kétséges, hogy ugyanezek a munkásszívek dobbantak most össze Kolozsváron is, amikor a cipész munkások szövetsége egyhangú határozattal 30 pár bakancsot ajánlott fel ama földműveseknek, akik munkájuk területén legjobban járultak hozzá a többtermeléshez — vagy akkor, amikor ugyanazok a munkások a munkáskultúra fejlesztésére 100.000 lejt adták át a Józsa Béla-Athenaeum vezetőségének.

A felvirradt demokrácia a munkásoknak nemcsak egyszerűen szabadságot hozott, hanem megadta a lehetőséget, hogy kezükbe vegyék sorsuk irányítását s cselekvőbb módon vegyenek részt az új társadalom építésében. A munkások, ime, érzik ezt, s nagyobb-nagyobb áldozatokkal ki is mutatják hálájukat és bizalmukat. Ezelőtt jó 120 esztendővel, amikor az ország s a nép vezetése kizárólag a főrendek kezében volt, egy tisztaszándékú fiatal magyar arisztokrata, Széchenyi István, egyévi jövedelmét ajánlotta meg a létesítendő Tudományos Akadémia céljaira. 1945-ben a kolozsvári cipész munkások 100.000 lejt lenyit egyet saját művelődésük előmozdítására.

Mi jellemezhetné jobban, mint e két tény, a korszakos világváltozást? S kell-e jobb biztosíték arra, hogy a kultúra ezentúl nemcsak a kiváltságos címeres szomszjúhozok szép híves patakja lesz, hanem elsősorban azoké, akik eddig elhasznált szennylével voltak kénytelenek kulturális szemjüket csillapítani, s akik most adományaikkal és lelkes részvételükkel a maguk képére igyekeznek formálni a kultúrát... j. z.

Munkás műkedvelők figyelmébe.

A Józsa Béla-Athenaeum műkedvelő esti tanfolyamnak szavaló, énekes és táncos felvételi versenyvizsgálója a jelentkezőknek örömdíjazással nagy számára való tekintettel négy napon át fog tartani. A május 13 előtti jelentkezettek közül az énekesek és táncosok 24-én, a május 13 után jelentkezettek közül a szavalók 25-én, az énekesek és táncosok 26-án délután fél 6 órakor jelenjenek meg az Athenaeum Jókai-utca 2 alatti helyiségében. Jelentkezéseket 23-ig megelfogad az Athenaeum titkársága. Az eredmény kihirdetése 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz az Athenaeum helyiségében.

Fegyvermestert alkalmaznak a kolozsvári rendőrségen. A rendőrfőkapitánysági fegyvermesteri állás üresedésben van. Az állás elnyerése ügyében érdeklődni lehet Szabó Sándor főtitkáréknál a 62-es szobában. A pályázóknak kerék- és motorkerékpár javítást is vállalniuk kell.

A lakáshivatal felhívása. A kolozsvári lakáshivatal nyomtatékosan felhívja a közönség figyelmét arra, hogy május 26-ig mindenki adja be a lakásnyilvántartási lapját az illetékes kerületi kirendeltségeknél, mert az ezt követő nap után nem fogadnak el senkitől megkésve beadott nyilvántartási lapot. A vonatkozó rendelkezés értelmében a mulasztókkal szemben a legszigorúbban eljárnak. Súlyos pénzbüntetéssel sújtják azokat, akik az ellenőrzéskor az igazoló szelvényt nem tudják felmutatni.

A kolozsvári Munkás Sport Egyesület (K. M. S. E.) minden szerdán délután 6 órakor központi és szakosztályvezetőségi értekezletet tart az egyesület székházában (Deák Ferenc-utca 9.) Az egyesület felkéri vezetőségi tagjait, hogy az értekezleten, külön értesítés nélkül, minden szerdán délután pontosan jelenjenek meg.

Visszatérnek a régi szép

békebeli esték.

Szombaton, május 26-án megnyílik a

New-York étterem

ujjonnan átalakított nyári kerthelyisége (Egyetem-utca 2.)

Minden este a közkezdelt Fátyné Lajos és zenekara muzsikál.

Kegyeletes grászünnepség ötszázhusz szovjet tiszt sírjainál

BUDAPEST, május 23. Ötszázhusz szovjetoros hős halott tiszt közös nyugvóhelyénél, a Ludovika Akadémia előtt, ünnepélyes keretek között zajlott le a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének grászünnepe. Az impozáns sírhely mellett — amelynek kellős közepén vörös virágokkal ütelett hatalmas szovjetcsillag pompázik — sűrű sorokban szorongott az ünneplő közönség.

Az ünnepelet a rendőrségnek a két nemzet Himnuszátal nyitotta meg. A Magyar Nők Demokratikus Szövetségének kiküldöttje meleg szavakban tolmácsolta a magyar nők halálját a Szovjetunió asszonyai iránt, akik a legnagyobb áldozatot hozták azért, hogy a leigázott európai asszonytestvéreiknek felvirradjon a boldogabb jövő.

Pompás koszorút helyeztek el a szövetség nevében az általuk adományozott fehér márványtábla elé. Majd a pártok megbízottai szólaltak fel és köszönetet mondtak a Vörös Hadsereg katonáinak és tisztjeinek, akik vérük hullásával szerezték vissza a magyar nép számára a fasiszta bilorlok által elrabolt szabadságot.

Chopin gyészindulójának hangjai mellett ért véget a kegyeletes ünnepség.

Országos szakszervezeti tanácskozás lesz Bukarestben

KOLOZSVAR, május 23. A bukaresti Országos Szakszervezeti Szövetség országos konferenciát tart. Az értekezletre az ország összes szakszervezeti tanácsait meghívták. A kolozsvári Szakszervezeti Tanácsot Veress Pál főtitkár, Alexa Augustin és Neumann József titkárok képviselik. A konferencián az összmunkásság általános szakszervezeti és gazdasági kérdéseit, továbbá a háború ipari termelésnek békés termelésre való átalítását fogják meg tárgyalni. A kolozsvári Szakszervezeti Tanács már hetek óta készíti elő az anyagot, amelyet a kiküldötték az országos konferencia elé fognak terjeszteni.

Meggyilkoltak egy öregasszonyt a Kertész-utcában

KOLOZSVAR, május 23. Vakmerő gyilkosság történt kedde virradóra a III. kerületi Kertész-utca 15 szám alatti házban. Kovács József piaci kereskedő lakásán lelőtték Kádár Biri 72 éves asszonyt, aki két hét óta a Kovács-rajkokra ügyelt fel.

A rendőrség bűnügyi osztálya a városparancsnoksággal karöltve azonnal megindította a nyomozást. A hatósági orvos megállapította, hogy a gyilkosságot kiskaliberű forgópisztollyal követték el. E megállapítás nyomán a rendőrség bűnügyi osztálya amapas és körültekintő munkát végzett s ma reggelre már sikerült is megállapítani a gyilkos személyazonosságát, akinek máris nyomában vannak. Egycélre azonban a cinkostársak kézrekerítése érdekében bővebb részletet nem közölnek.

A meggyilkolt öregasszony holttestét beszállították a klinika bontani osztályára.

A Lakatos és Rokonszakmak Szakosztálya május 24-én, csütörtökön 4 órakor taggyűlést tart az Ipartestület székházában beszámoló és szövetkezési ügyben. Minden tag megjelenését kérjük. 7760

A tantestületi szakszervezet tagjai részére május 28-án délután 4 órakor az unitárius kollégium dísztermében szemináriumi megbeszélést tart. Előad Kandró Gézsa „A mai idők és az iskola” címmel.

Groza Péter és Luka László

beszédet mondott az orosz egyházi küldöttség fogadásán

BUKAREST, május 23. A romániai demokratikus lelkesek egyesülete tegnapi központi székházában ünnepi gyűlést tartott Burducea lelkes, kultuszminiszter tiszteletére, valamint az ARLUS kongresszusa alkalmából Romániában időző orosz ortodox egyházi küldöttség ünnepélyes fogadására.

Az ünnepségen a kormány számos tagjának az élén résztvevő Groza Péter miniszterelnök is. A román ortodox egyházat maga Nicodim, Románia pátriárkája képviselte.

Először Nicodim pátriárka szólott a nagyszámu hallgatósághoz. Örömet fejez ki, hogy a békés és gazdasági fejlődés megteremtésére a személyesen is üdvözölheti az orosz ortodox egyház képviselőit.

Ezután Groza Péter miniszterelnök szólott. Kijelentette, hogy a megteremtett békében jelentős feladat vár a demokratikus érzésű egyházi férfiakra, mert a békét tovább kell építeni nemcsak a külső világban, hanem a lelkekben is.

Az orosz egyházi küldöttség nevében Ironim kisenevi érsek szólalt fel. Tolmácsolta Alexej moszkvai pátriárka, az orosz ortodox egyház fejének üdvözlését, majd köszönetet

mondván a szívélyes fogadtatásért, szívélyes szerencsekívánatait fejezte ki a két ország egymással között létrejött kapcsolatokról.

Az ünnepi gyűlésen a Kommunista Párt nevében felszólt Luka László, az Országos Demokrata Arcvonal főtitkára, majd Nicolaescu kultuszminisztériumi államtitkár beszélt.

Ezután Burducea lelkes, kultuszminiszter emelkedett szólásra és a többi között a következőket mondta:

— Amikor beiktatásom alkalmából ellátogattam Moszkvába, ott hosszantartó és szívélyes beszélgetést folytathatam am Alexej pátriárkával. Öszentsége bucsuzáskor ezt mondta nekem: „Testvéreidhez szólva tárd fel előttük az igazságot.” Az igazság feltárása — folytatta beszédét Burducea kultuszminiszter — legfőbb feladata kell hogy legyen egyházunknak. Ennek szellemében folytatjuk tovább e rövid ünnepi szünet után a jövő munkáját. Kérem lelkes testvéreimet, az egész papságot, hogy az igazságosság szellemét érvényesítsék a szabadságzeretű népeknek a családjában a nagy szociális feladatok gyümölcsöző megoldásáért.

Miért nem fognak össze szövetségi központjaink?

KOLOZSVAR, május 23. Társadalmunknak egyik legjelentősebb és legégetőbb feladata a háborús pusztítások miatt súlyos válságba jutott gazdasági egyensúly helyreállítása. Ez a téren igen komoly szerep vár a szövetségekre s így a mi szövetségeinkre is.

Erdélyben a szövetségi hálózat nagy multra tekint vissza. A körülmények jelenleg úgy alakultak, hogy a magyarságnak több szövetségi központja van. Idő-, munka- és pénz-megtakarítás szempontjából hátrányos ez a helyzet. Gazdasági életünk egyöntetű munkát kíván intézményeitől. A szövetségi központok egyesítésével a szövetségi szakemberek már a Magyar Népi Szövetség múlt heti országos kongresszusán is foglalkoztak s elvben állást is foglaltak az egységesítés mellett.

Az elmúlt napokban a „Szövetség” székházában Lakatos István, Sárny István dr., György Endre, a Szövetség igazgatósági tagjai, továbbá Vermesy Rezső, Horváth József, Boros Gábor és az összes kolozsvári szövetségek képviselői és több kolozsvári szövetség kiküldöttei értekezletet tartottak. Az értekezleten időszerű gazdasági kérdéseket és a magyar szövetségi központok egyesítését tárgyalták meg.

Lakatos István kijelentette: Mi nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy 4—5 szövetségi központunk legyen. Valamennyiünknek közeledniük kell egymáshoz, össze kell fogniuk, hogy így, együttesen minél nagyobb erőt képviselhessenek.

Beszédében Lakatos István kitért arra is, hogy a hitelszövetségeknek kell a földműves lakosságot megfelelő tökével ellátniuk, hogy a földreform után kapott földekhez gazdasági felszerelést is vehessenek. Ami pedig a szövetségi adózási illeti, az kell egyszerűsíteni az adózási rendszert, hogy azt a falusi emberek is megérthessék.

György Endre a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetségek Központja szövetségi hálózatának jelenlegi állapotáról számolt be. Sajnálati helyzetéről számolt be, hogy a hitelszövetségeknek nem áll megfelelő tőke rendelkezésre s éppen ezért nem tudják a falusi lakosságot kölcsönökkel ellátni. Ezt a kérdést részben üzletretek jegyzésével, részben pedig kormánytámogatással lehet

megoldani. Az erdélyi magyar hitelszövetségek tehát komoly kormánytámogatást várnak. Hangoztatja még a szövetségi egység megteremtésének szükségességét, továbbá a falusi és városi — munkás — szövetségek közötti kapcsolatok kimélyítésének fontosságát. A „Szövetség” az „Erdélyrészi Hangya” és a nagyenyedi „Hangya” fogjon össze az eredményes munka biztosítása céljából.

A május 4-iki marosvásárhelyi szövetségi értekezleten az egész mezőgazdasági termelés újjászervezéséről tárgyaltak.

Vermesy Rezső hangsúlyozta, hogy fel kell hívni az adóssok figyelmét, hogy a hitelszövetségektől felvett kölcsönöket lelkiismeretesen fizessék vissza, mert ezzel is járappozódik a forgatható tőke. Ehhez járulna még a tokeképzés szempontjából a magánosok által vásárolt üzletrészek összege.

Nagy Zoltán dr. a szövetségi nevelés kérdéseivel foglalkozott. Ezzel kapcsolatban kiemelte az iskolaszövetségek jelentőségét. Utána Horváth József a szövetségi vezetőköt látta el gyakorlati tanáccsal. György Endre még arról tájékoztatta az értekezletet, hogy a „Szövetség” jogügyi osztálya már dolgozik a pénzügyi törvények összeállításán és nemsokára közzé is teszik a Szövetségi Értesítőben.

Az értekezletet Lakatos István zárta be. Hangoztatta, hogy mielőbb napirendre kell tűzni Erdély iparosításának problémáját, hogy a mezőgazdaságban nem foglalkoztatható lakosságot ott helyezhessék el. Különben ismét hatalmas tömegeknek kellene kivándorolniuk.

Hét és félszer kilométer hosszú távbeszélő- és táviróhálózat javítottak ki Észak-erdély területén

BUKAREST, május 23. Az ország egész területén a leggyorsabb ütemben folyt és már a befejezéshez közeledik a háború során megrongálódott távbeszélő és táviróhálózat helyreállításának munkálata.

Észak-Erdélyben eddig 7500 kilométer hosszúságú huzalt javítottak meg. A nagyjelentőségű munkálatok befejezése után jelentősen emelkedni fog a táviró- és távbeszélő forgalom, amelynek gyors lebonyolítását ujonnan létesített központok egész sora biztosítja majd.

A textil munkások megajándékozták Györgyfalvát

GÖRGYFALVA, május 23. A Kolozsvárnál elhelyezett visszacsatolt Györgyfalvának fejedhetetlen emlékünnepé volt pünkösöd másodnapján. A falu lakossága, amely hosszú elnyomatás után most újra szabadon elhat, minden alkalmat megragad, hogy tanúságot tessen demokratikus magatartásáról. A falu lakossága kicsitől nagyig a Magyar Népi Szövetségbe szervezkedett, amely szervezet nemcsak Györgyfalvára, hanem minden falu segítségére lehetett a legnehezebb időkben.

A most már magyar nyelvű állami iskola épületében megtartott népes nagygyűlésen a falu lakossága teljes létszámmal megjelent s együtt ünnepelt a városról odaérkező textil munkásokkal, akik már harmadikban keresték fel a falut és hoztak komoly segítséget az elmúlt 5 év alatt teljesen leszegényedett község lakosságának. A faluval szinte kapcsolatolat kereső munkáscsoport szóinkai megragadó beszélek közepette adták át új ajándékukat a falu gyedmekeinek: 25 vadonatúj kötött gyapjukabátot! A gyűlésen jelen voltak

a román lakosok is, akiknek gyerekeket egyaránt részesültek a munkások ajándékából. A munkások ezután 1 órai munkabéréket egyhangulag felajánlották a Györgyfalvi Kulturház felépítésére. A lakosság kitörő lelkesedéssel fogadta a felajánlást és megfogadta, hogy ha gazdaságilag rendbe jön a falu, duplán viszonzni fogja a munkások ajándékait terményekben.

A nagyjelentőségű gyűlésen a Magyar Népi Szövetség központi kiküldöttei is jelen voltak, akik a lakosokhoz intézett lelkesítő beszédekkel még értékesebbé és magasabbá tették a gyűlés lefolyását.

A gyűlés végén a munkások kiküldöttei és a MNSZ vezetői bádáságosan elbeszélgettek a román albíróval, aki erős reményét fejezte ki, hogy a faluban testvéri egyetértés lesz románok és magyarok között. Általában a munkáscsoport látogatása békeítőleg hatott a falu lakosságára s alapot teremtett a végleges béke megteremtésére a két nép között.

APRÓHIRDETÉSEK

* Adás-rétel

PERZSASZÖNYVEGEKET, brilliánsokat, ezüst evőeszközöket, fehérneműket, ágyneműket, szelencés és asztali itóket magas áron vesz Rottenberg, Timár-utca 10. 773

FIGYELEM! Régiségeket, ezüstöt, aranyat, szőnyegeket, butorokat, márkás porcellánt Wallerstem régiségüzlet vásárol Postakert-utca 16. 6850

„TERNO” váaról mindenféle használt ruhákat, butorokat, szőnyegeket, porzívógépeket, mérlegket és mindenemű ócskaségeket. Postakert-utca 3, üzethelyiség. 6939

BELYEGGYÜJTEMENYEKET, tömegblyegyet bárkinél előnyösebben vásárolnak. Dávid Ferenc-utca, tizenköt. 5645

Uj ÓCSKARUHAÜZLET. Veszék és eladok mindenemű ruhaneműt, tavaszi kabátot, bundákat, női ruhákat és kosztümöket, fehérneműt, ágyneműt és lábbelit a legmagasabb áron fizetve. Weiss, Malom-utca 10. 7482

ARANYHEGYÜ és márkás töltőtollakat legmagasabb áron vesznek. Méder Ferenc, Deák Ferenc-utca 22. 9121

FIGYELEM! Tört aranyat és ezüstöt, brilliánskövet legmagasabb áron vesznek. Dozsner Ernő órá és ékszerész, Deák Ferenc-utca 48. 9120

Uj ócskás ruhaüzlet Veszék és eladok mindenféle ruhaneműt, balonokat és más értékes tárgyakat. Széchenyi-tér 31. Vele. 7638

VESZEK használt villamosvasalót, rezstó és csillárokat, Villamosság szakszlet. Postakert-utca 16. 9037

HASZNALT ruhát, fehérneműt vesznek, eladok, Balázs, Unió-utca 12. 7706

VESZEK jobbkaros gépeket, női 3/4-es kerékpárt, sima susztergépeket azeronmagas áron. Cserélnék nagy esztergápadot, kis műszerész paddal vagy eladnám. Dózsa György-utca 38. 9140

TOPOLYAHÁLÓ új, eladó Lukács asztalosnál, Unió-utca 24. 7719

ELADÓ futószőnyeg, egy selyempaplan, férfi ruhák. Mátyás király-u. 4. 7724

MODERN dióháló, szalonbutor, ebédlő, konyhaberendezés eladó. Bartha Miklós-utca 23. 7725

EGY fél fehérháló, konyhaberendezés és egyéb butor darabok eladók. Ady-utca 18. Megtekinthető bármikor. 7775

KERESEK megvételre jókarban lévő lószőr vagy tengerifű matracot. Cim Dézsmá-utca 10—12, 5 óráig, azután Széchenyi-tér 31. I. em. ajtó 9. 7776

EBÉDLŐ és modern férfiszoba nagy könyvtárral, huzat nélkül eladó. Fanesi-utca 91. 7748

EGY családi ház, egy szecskavágó gép eladó Badacsony-utca 13. Telet György. 7777

JOBBKAROS, esetleg balkaros varrógépet sürgősen keresek megvételre. Cim a kiadóban. 7742

4x4 1/2 m. szalonszőnyeg, szalongszőnyeg, 2 m. antik szövött goblein eladó. Györgyfalvi-ut 26. I. em. 7755

ELADÓ fehér gyermek sportkocsi. Cim: Ferenc József püspök-utca 5. 7754

JOBBKAROS, eladó szüllyesztő Singer varrógép eladó. Postakert-utca 20. 7743

EBÉDLŐ, ágyszórony, gyalupad eladó. Kert-utca 32. 7759

ELADÓ csikos férfiöltöny, bőr új néceszer utazótáska berendezéssel, ping-pong versenyasztal. Érdeklődni 3—5 között Jókai-utca 10. 7764

ELSO löhere termés eladó. Kölcsey-utca 15. 7765

KONYHABUTOR, félháló, 2x3 m. szőnyeg, virágállvány, cserépmuskáti, gyuró-tábla, ládák, lécek eladók. Kálvin-utca 11. délután 3—6. 7766

EGY jókarban lévő férfi kerékpár eladó. Pata-utca 48. 7768

IKER gyerekocsi eladó. Györgyfalvi-utca 10. 7769

VESZEK jókarban lévő szüllyesztős varrógépet. Cim a kiadóban. 7778

DINAMÓ 110—220 Volt, egyen és váltóáram, Amper és Volt mérő órákkal, kisebb ventilátor és csiszoló motorok, valamint villamos huzalok eladók. Szallagfüresz, közzörgép, tűzfapapító baltagép, Fx-haustor kb. 60—70 fm., keveset használt acélszórony kötél 20 mm. vastagságú, eladók. Gépkereskedelmi Iroda, Széchenyitér 20. 7747

VESZEK ÉS ELADOK mindenféle ócska ruhákat, fehérneműt, cipőt, szőnyegeket. Ugyanott modern kombinált szekrény és konyhaberendezés eladó. **Russul László, Dávid Ferenc-utca 3.**

»AMEDANI«

C ul-Kolozsvár, Strada Unió-utca 19, emelet - Telefon: 397

Napcuhénti utas- és áruszállítás személy- és teherautóinkon

KOLOZSVÁR — A GYŰSZEBEN — BUKAREST, BUKAREST—BRÁILA—GALATI

Áruszállítás vasuton Gyorsaság, biztonság, kényelem Mérsékelt árak

Központ: BUKAREST, Str. Argeş 15. Telefon: 1.33.80—2.39.23

F.ókok: GALATI, Str. Domneasca 41. Telefon: 21.06 BRÁILA, Str. Colocari 12

